

Vergaderjaar 2016–2017

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1695

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 november 2016

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan van de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking van 28 november 2016.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 28 NOVEMBER 2016

Herziening EU Consensus

De Raad zal spreken over de herziening van de EU Consensus voor Ontwikkeling. In de nieuwe Consensus zal het beleid op EU ontwikkelings-samenwerking voor de komende jaren worden vastgelegd. De Nederlandse inbreng voor de publieke consultaties door de Europese Commissie over de herziening van de EU Consensus is uw Kamer toegegaan op 24 augustus jl. (Kamerstuk 22 112, nr. 2185). Voor de publieke consultaties ontving de Europese Commissie 200 reacties, waaronder van 13 Lidstaten.

De Europese Commissie publiceert naar verwachting op 22 november de Mededeling over de herziening van de EU Consensus. Tegelijkertijd zal naar verwachting een overkoepelende mededeling van de Europese Commissie uitkomen over de implementatie van de Global Goals in het interne en het externe beleid van de EU. Uw Kamer zal over deze mededelingen per BNC-fiche geïnformeerd worden.

De nieuwe Consensus zal worden uitonderhandeld tussen de Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement. Het kabinet zet zich ervoor in dat de EU Consensus niet alleen door EU instellingen en de lidstaten wordt ondertekend, maar ook door vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, de private sector, denktanks en de Europese Investeringsbank. Het belang van de Global Goals als antwoord op de hedendaagse mondiale uitdagingen moet duidelijk zijn weerslag krijgen in de nieuwe Consensus. Ontwikkelingssamenwerking zal een duidelijkere bijdrage moeten leveren aan het wegnemen van de grondoorzaken van irreguliere migratie en aan het bereiken van stabiliteit aan de grenzen van de EU. Het kabinet blijft zich bij de bespreking van de herziening inzetten voor coherentie tussen beleidsterreinen; dat is essentieel voor de implementatie van de Global Goals en voor een sterk EU extern optreden.

Post-Cotonou

De Raad zal ook spreken over de toekomst van de betrekkingen tussen de EU en de ACS-landen (79 landen in het Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan) na 2020, wanneer het verdrag van Cotonou verloopt. Op 22 november a.s. wordt een Mededeling van de Europese Commissie verwacht die een effectrapportage bevat van verschillende opties voor toekomstige samenwerking met de ACS landen. Uw Kamer zal over de mededeling geïnformeerd worden middels een BNC-fiche.

In de EU lopen de meningen uiteen over hoe de toekomstige relaties tussen de EU en de ACS landen moeten worden vorm gegeven. Een aantal lidstaten wenst minimale veranderingen, terwijl andere lidstaten pleiten voor een modern inclusief raamwerk waarin alle ontwikkelingslanden kunnen participeren. Het komend jaar zal geprobeerd worden overeenstemming te bereiken over een gemeenschappelijke EU benadering. Eind 2017 wordt naar verwachting het mandaat vastgesteld voor het begin van de onderhandelingen over een toekomstig raamwerk.

Het kabinet zal zich, in lijn met de kabinetsreactie op het AIV-advies post-Cotonou (kamerstuk van 28 september 2015, nr. KST34300XZVII4), inzetten voor een toekomstige samenwerking die niet gebaseerd is op een koloniaal verleden. Nederland pleit voor een modern raamwerk. De vormgeving van het partnerschap is niet meer van deze tijd. Uit een recente evaluatie van de Commissie (SWD(2016) 250) bleek opnieuw dat

de zware institutionele structuur van het partnerschap – met gemeenschappelijke ministeriele raden, een gezamenlijke parlementaire assemblee en gezamenlijk ambassadeuroverleg – niet functioneert. Het kabinet zet zich verder in voor het openstellen van het partnerschap voor andere ontwikkelingslanden om vorm te geven aan een inclusief en coherent EU beleid op ontwikkelingssamenwerking waarin EU-steun gebaseerd wordt op de ontwikkelingsperspectieven van partnerlanden.

Migratie en Ontwikkeling

De Raad zal spreken over migratie en ontwikkeling, in het bijzonder over de voortgang van de implementatie van het partnerschapsraamwerk dat de Commissie in juni voorstelde (zie Mededeling COM(2016) 385, BNC fiche Kamerstuk 22 112, nr. 2157). Nederland steunt dit nieuwe raamwerk dat uitvoering geeft aan de door het kabinet bepleite alomvattende aanpak gericht op het redden van levens op de Middellandse Zee, een betere samenwerking op terugkeer, een effectieve aanpak van grondoorzaken en een betere opvang van vluchtelingen in regio. Dat vereist nauwe samenwerking met EU-lidstaten en landen van herkomst, transit en opvang.

Het kabinet is actief betrokken bij de totstandkoming van de migratiecompacts met een aantal belangrijke herkomst-, transit- en opvanglanden in Afrika. Nederland heeft bijvoorbeeld via ambtelijke en politieke consultaties bijgedragen aan het in kaart brengen van belangen en behoeften van Mali om in dat land tot een gezamenlijke aanpak te komen.

Zoals Hoge Vertegenwoordiger Mogherini aan de Europese Raad van 20-21 oktober jl. rapporteerde, is al een aantal belangrijke stappen gezet in de samenwerking met derde landen. Uitgangspunt voor de Nederlandse inbreng in de Raad is dat dit momentum nu wordt behouden zodat werkelijke resultaten worden geboekt. Daarbij moet een goede balans gevonden worden tussen resultaten op de korte termijn (o.a. terugkeer) en de lange termijn (o.a. aanpak van grondoorzaken). Het kabinet verwelkomt dan ook het voorstel voor een EU Extern Investeringsplan dat zich richt op het creëren van werkgelegenheid in Afrikaanse en omliggende landen. Via de inzet van innovatieve financieringsmechanismen – zoals blending – beoogt de Commissie EUR 44 miljard aan investeringen aan te trekken in deze regio met EUR 4 miljard als dekking vanuit diverse EU-middelen. Nederland heeft altijd gepleit voor een dergelijk plan om extra middelen te katalyseren en de betrokkenheid van de private sector te vergroten. Op deze manier kan duurzame economische groei gestimuleerd worden en daarmee – op termijn – ook de grondoorzaken van irreguliere migratie worden weggenomen. Een uitgebreide appreciatie van de voorstellen van de Commissie is uw Kamer op 21 oktober jl. toegegaan in het BNC fiche over het Extern Financieringsplan (Kamerstuk 22 112, nr. 2225). De Raad zal naar verwachting ook stil staan bij het EU Trustfonds voor Afrika, mede in aanloop naar de vergadering van de Strategische Board van het fonds op 13 december 2016. Het is de eerste keer dat de Strategische Board bijeenkomt na de oprichting van het Trust Fonds tijdens de Valletta top in november 2015. Het kabinet vindt het belangrijk om stil te staan bij de reeds behaalde resultaten en waar nodig bij te sturen zodat het fonds zo strategisch mogelijk wordt ingezet om optimale resultaten op het gebied van migratie te behalen.

Energie en Ontwikkeling

Tijdens de informele lunch en marge van de Raad zal gesproken worden over energie en ontwikkeling. Het betreft één van de prioriteiten van het Slowaaks voorzitterschap. Er zal aandacht gevraagd worden voor toegang

tot hernieuwbare en schone energie, betrokkenheid van de private sector daarin en de uitwerking van het klimaatakkoord van Parijs. Nederland heeft een eigen doelstelling aangekondigd om 50 miljoen mensen toegang te verlenen tot hernieuwbare energie en moedigt ook de Europese Commissie aan meer in hernieuwbare energie te investeren. Nederland zal zich in de besprekingen over de Raadsconclusies die op dit onderwerp aan de Raad zullen voorliggen hard maken voor aandacht voor de energiebehoeften van de allerarmsten, zoals het belang van schoon koken, en het stimuleren van de rol van de private sector, zowel in grootschalige investeringen in energie infrastructuur als bij de verspreiding van kleinschalige decentrale oplossingen zoals zonnelampen en schone kookovens. Een goed voorbeeld van EU inzet op energie en ontwikkeling is de Europese financiering van het innovatieve financieringsprogramma ElectriFi, ontwikkeld met FMO.